

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Griffie

Nummer

Kenmerk

Raad d.d.
19 oktober 2016

Paragraaf begroting

Portefeuillehouder
Gemeenteraad

Steller

J.I.M. le Comte

Datum

20 september 2016

Onderwerp

Onderzoeksrapport RKC: “Wie A zegt moet ook 3B4 zeggen”.

Geadviseerd besluit

De door de Rekenkamercommissie in dit rapport getrokken conclusies te onderschrijven.

Toelichting op beslispoint

In 2013 heeft de Rkc het traject rond 3B4 voor het eerst onder de loep genomen om te bezien of en welke onderzoeksvraag voor raad, college en organisatie relevant zou kunnen zijn om beantwoord te zien. Uiteindelijk is gekozen het onderzoek te starten met als primaire vraagstelling waarom de besluitvorming zich over zo vele jaren heeft uitgestrekt.

Nadat de Rkc de procesgang wat betreft de besluitvorming in kaart had gebracht, heeft overleg plaatsgevonden met de rekeningcommissie. De centrale vraag hierbij was: hoe kunnen we zorgen voor een meerwaarde voor de raad ten opzichte van het voorliggende concept?

Dit heeft ertoe geleid dat de Rkc aanvullend nader in te gaan op de volgende drie deelterreinen:

- Projectmanagement;
- Opdrachten aan externen;
- Consistentie in beleid.

Het meer inzoomen op de benoemde deelthema's is de kern van het (vervolg)onderzoek dat nu voorligt en de conclusies betreffen deze drie deelterreinen.

Beoogd effect

Het rapport is bedoeld als een handreiking voor de toekomst. Een toekomst die in gemeente Renkum zal worden uitgezet aan de hand van de nieuwe besturingsfilosofie. Kernbegrippen daarin zijn kaderstelling, vertrouwen en 'zorgen voor in plaats van zorgen dat'. Vertrouwen wordt o.a. verdiend door formuleren van wat je wilt bereiken, hoe je dat wilt bereiken en mensen betrekken bij het proces. Daarbij is kaderstelling nodig om de bandbreedte van bovenstaande aan te geven. Essentiële elementen die in het samenspel tussen college en raad niet mogen ontbreken bij projecten zoals 3B4. Is aan deze randvoorwaarden voldaan

dan kunnen dergelijke projecten voortvarend worden opgepakt, aangestuurd en afgerond.

Kader

De rekenkamercommissie (RKC) is een 'instrument' voor de raad om aan zijn controlerende functie invulling te geven, de rekenkamercommissie is wel een onafhankelijke commissie. Regels rond de RKC zijn vastgelegd in:

- Gemeentewet;
- Verordening op de Rekenkamercommissie;
- Protocol RKC.

Argumenten

Het in beeld brengen van de procesgang, waarmee de Rkc begonnen is, richtte zich vooral op het vergaren van informatie over het verloop van 3B4 en over de rollen van de diverse betrokkenen in de besluitvorming met invloed op de duur van het project. In de bijlage ziet u in chronologie de belangrijkste plannen en besluiten rond 3B4 in de periode 1997-2013. Deze informatie riep bij de Rekeningcommissie (klankbord van de Rkc) de behoefte op om in te zoomen op een aantal deelonderwerpen. Doel hiervan is een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is er sprake van een project met kop, midden en staart? Is het toetsingskader van Methodiek Projecten toegepast?
- Welke externe onderzoeken/opdrachten zijn gedaan, met welke vraagstelling en wat is hiermee gedaan?
- Zit er consistentie in de besluitvorming?

Met de beantwoording van deze vragen wil de Rkc de totale procesgang voorzien van meer diepgaand inzicht in de rollen van de direct betrokkenen en op die manier mogelijke bijzonderheden hierin bloot leggen waaruit lering kan worden getrokken voor volgende projecten.

Kanttelingen

De Rkc hanteert het bij haar werkzaamheden het "Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie gemeente Renkum 2006". Daarin is onder meer vastgelegd hoe een standaardinhoud van een onderzoeksrapport er uitziet:

- Samenvatting
- Vraagstelling en achtergronden
- Opzet
- Feitenrelaas en analyse
- Normenkader
- Conclusies
- Beoordeling
- Aanbevelingen
- Bijlagen : bronnen (lijst van geïnterviewden, tussentijdse notities en documenten en literatuur).

Dit onderzoeksrapport beperkt zich, althans in duiding, tot conclusies en spreekt niet van een beoordeling of van aanbevelingen. Desalniettemin kunnen uit de conclusies wel aanbevelingen gelezen worden (zie bijlage). Daarbij gaat het over zaken als visie vanaf de start van het proces en eenduidig leiderschap. De looptijd van het 3B4-proces is er één geweest over vele raadsperioden. Ook daar gaat de Rkc uitgebreid op in. Het blijkt echter dat ook het gemeentebestuur (college en raad) een lerende organisatie is, want het in 2007 vastgestelde en in 2012 gewijzigde "Methodiek projectmanagement R.O.-projecten" voorziet in belangrijke mate in zaken die uit de conclusies van de Rkc gelezen kunnen worden, zoals eenduidig leiderschap en hard omschreven doelen. Hierdoor is een rapport als het onderhavige bovenal retrospectief. Ook daar is natuurlijk voor een organisatie

als de gemeente Renkum veel van te leren, al is het maar als het gaat om het juist en optimaal benutten van het beschikbare instrumentarium en de vastgestelde kaders.

Draagvlak

Nadat de Rkc de procesgang wat betreft de besluitvorming rond 3B4 in kaart had gebracht, heeft overleg plaatsgevonden met de rekeningcommissie. Naar aanleiding van dit overleg is besloten om aanvullend nader in te gaan op drie deelterreinen.

Het onderzoek is conform het Rkc protocol aangeboden voor ambtelijk en bestuurlijk hoor en wederhoor. Feitelijke omissies cq opmerkingen zijn in het rapport verwerkt. De bestuurlijke reactie is aan het rapport toegevoegd.

Aanpak/Uitvoering

Onderzoeksmethode

Als onderzoeksmethodiek is ervoor gekozen om vooral via deskresearch de benodigde informatie boven tafel te krijgen. Veel hoofdrolspelers in het project 3B4 zijn immers niet meer binnen de Renkumse gemeentepolitiek en/of het ambtenarenkorps werkzaam. Alvorens met het verdiepende onderzoek op de drie deelonderwerpen te beginnen, heeft de Rkc zich willen vergewissen dat het tussenrapport feitelijk correcte informatie bevat. Dit verdiepingsonderzoek bestaat wederom uit het verzamelen en analyseren van informatie via dossieronderzoek.

Werkwijze behandeling RKC rapporten

In de raad van 28 september 2016 is de volgende werkwijze m.b.t. Rkc rapporten afgesproken:

1. De werkwijze rond de behandeling van Rkc rapporten blijft tot aan ambtelijk en bestuurlijk hoor en wederhoor hetzelfde als die nu ook is. Ofwel de feitelijke opmerkingen naar aanleiding van het ambtelijk hoor en wederhoor worden door de Rkc aangepast in het rapport. De bestuurlijke reactie wordt (evt.) voorzien van een reactie van de Rkc.
2. De griffie stelt een technisch raadsvoorstel op waarin de aanbevelingen vertaald zijn in het dictum waarover de raad een besluit neemt. Steller van het raadsvoorstel is de griffie en afzender de raad.
3. De agendacommissie bepaalt in haar vergadering of het raadsvoorstel rijp is voor behandeling en bepaalt in welke commissie het geagendeerd dient te worden.
4. Het college krijgt het raadsvoorstel tegelijkertijd met de raads- en commissieleden.
5. Er wordt geen voorlegger bij het raadsvoorstel geschreven.
6. In de commissie presenteert de Rkc het rapport. Als eerste mag dan het college reageren, gevolgd door de eerste termijnen van de commissieleden. Ook bij de tweede termijnen krijgt eerst het college de gelegenheid te reageren.
7. De commissie adviseert de raad of het rapport een ster- dan wel discussiestuk wordt.
8. Het rapport wordt geagendeerd voor de raadsvergadering conform het advies van de commissie. Ook in de raad krijgt het college als eerste het woord, gevolgd door de eerste termijnen van de raadsleden. Ook bij de tweede termijnen krijgt eerst het college de gelegenheid te reageren. In de raad kunnen moties en amendementen worden ingediend.

Naar aanleiding van de behandeling van deze werkwijze in de commissie bedrijvigheid van 14 september 2016 kan hierop het volgende worden aangevuld ten aanzien van bovengenoemd punt 2.:

Rapporten van de Rkc kunnen en zullen niet altijd voorzien zijn van aanbevelingen. Dergelijke retrospectieve rapporten zullen veelal beoordelend van aard zijn over hoe raad en/of college zijn omgegaan met vastgesteld beleid en/of kaders en duiden op de gevolgen en effecten daarvan. Dergelijke rapporten hebben dus vooral een leerwaarde. De raad heeft bij dergelijke rapporten weinig andere mogelijkheden dan de conclusies van de Rkc wel of niet te onderschrijven.

Als de rapporten wel voorzien zijn van aanbevelingen, kunnen deze gericht zijn op de raad, het college en/of de uitvoeringsorganisatie. Bij dergelijke rapporten zal de besluitvorming vooral gericht moeten zijn op het wel of niet, al dan niet in gewijzigde vorm, van deze aanbevelingen. Deze kunnen dus resulteren in opdrachten van de raad aan het college.

Dit rapport van de Rkc dateert van voor de besluitvorming van de raad van 28 september 2016 over hoe omgegaan dient te worden met rapporten van de Rkc. Het is dan ook niet toegesneden op deze besluitvorming.

Communicatie

Geen bijzondere media-aandacht benodigd.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden.

Juridische consequenties

Er zijn geen juridische consequenties aan dit voorstel verbonden.

WMO-aspecten

Dit betreft een onderzoek waaraan geen WMO-aspecten vastzitten.

Duurzaamheid

Dit betreft een onderzoek waaraan geen duurzaamheids-aspecten vastzitten.

Effect op vermindering regeldruk

n.v.t.

Alternatieven

Een alternatief is andere conclusies te trekken dan uit het rapport naar voren zijn gekomen.